

Lesken asema

Kirkkonummen kansalliset seniorit ry
10.10.2022

Kirsi Kaario, lakimies puh 050 587 9970, kirsi.Kaario@saastopankki.fi

Sari Koskinen, lakimies puh 050 5169333, sari.Koskinen@saastopankki.fi

Länsi-Uudenmaan Säästöpankki

Länsi-Uudenmaan Säästöpankin lakipalvelut

- Pankin lakipalvelut saivat alkunsa Lohjan Säästöpankin avattua notariaattiosastonsa 2.8.1969
- 2 lakimestä ja 2 lakipalveluasiantuntijaa
  - Kirsi Kaario
  - Sari Koskinen
  - Merja Vesterlund
  - Minna Brummer
  - 1.1.2023 aloittaa ruotsinkielinen lakimies
- Perhe- ja perintöoikeudellisten asiakirjojen sekä kauppaa- ja lahjakirjojen laatiminen
  - Edunvalvontavaltuutus, testamentti, avioehtosopimus, perukirja, osituskirja, perinnönjakokirja

Miksi pankin lakipalveluita kannattaa käyttää?

- Asiantuntemus pankissa on huipputasoa – kouluttaudumme säännöllisesti
- Säädökset muuttuvat jatkuvasti – meiltä ajantasaiset neuvot
- Sovellettavia säädöksiä on useita – huomioimme kokonaisuuden
- Asiakas saa tilanteestaan kokonaiskartoituksen, johon sisältyy myös verosuunnittelu ja tarvittaessa sijoitus- tai rahoitusratkaisuja – kaikki saman katon alta
- Pankissa pankkisalaisuus
- Pankin hinnat ovat kilpailukykyiset
- Virheet voivat käydä kalliiksi – vältät ikävät yllätykset

Mitä tapahtuu puolison menehdyttyä

- Syntyy kuolinpesä, jota hallinnoivat kaikki kuolinpesän osakkaat yhdessä
- Käyttöoikeudet puolison tileihin poistetaan
- Puolison nimissä olevat tilit suljetaan – tileiltä voi maksaa vain vainajan nimellä olevia laskuja
  - Yhteisellä tilillä olevista varoista leskellä on oikeus saada puolet
- Perunkirjoitus on toimitettava 3 kuukauden kuluessa
  - Lisäaika verottajalta
  - Perustaksi hankittava useita erilaisia asiakirjoja
- Ositus aviopuolisoiden välillä
  - Erottelu, mikäli kyseessä avopuolisot
- Perinnönjako lakkauttaa kuolinpesän

Lesken oikeudet (Ei koske avopuolisoita)

- Perintökaaren mukaiset oikeudet
  - ns. vähimmäissuoja sisältää oikeuden pitää puolisoiden yhteisenä kotina käytetty asunto tavanomaisine irtaimistoineen jakamattomana hallinnassaan.
    - Oikeuteen vedottava perukirjassa - ymmärrettävä oikeuden rajoitukset, velvollisuudet ja veroseuraamukset
- Avioliittolain mukaiset oikeudet
  - Oikeus saada verovapaata tasinkoa, jos leski vähävaraisempi
  - Tasinkoprivilegi, jos leski varakkaampi
- Lesken oikeus perintöön
  - Vain, jos vainajalla ei ole rintaperillisiä tai, jos vainaja on laatinut lesken hyväksi testamentin
    - Rajana rintaperillisten lakiosaoikeus
- Lesken verotus
  - Puolisovähennys
  - 1. veroluokka

Avio-oikeus ja ositus

- Puolisoilla on avio-oikeus toisen omaisuuteen ellei ole tehty avioehto
  - Avio-oikeus puretaan osittamalla - ositusperuste ei vanhene
    - Ositusperuste syntyy
      - Kun toinen puoliso kuolee
      - Kun avioero tulee vireille käräjäoikeudessa
    - Tarkoittaa käytännössä varallisuuserojen tasaamista
- Todetaan avio-osat ja lasketaan tasinko
- Pesän omaisuutta voi siirtyä verovapaasti osituskirjalla

Verot

- Tasinko:
  - Tasinko aina verovapaata
- Perintö:
  - Aviopuoliso kuuluu 1. veroluokkaan – alle 20.000 euroa verovapaata
  - Puolisovähennys 90.000 euroa
    - Käytännössä aviopuoliso voi saada omaisuutta verovapaasti hieman alle 110.000 euroa
- Luovutusvoitto:
  - Mikäli omaisuutta myydään voitolla, verotetaan voitosta 30% 30.000 euroon asti ja 34% ylimenevästä voiton osasta
  - Laskemisen perustana hankintameno-olettama tai hankinta-aika ja todellinen hankintameno

Testamentilla voi vaikuttaa perinnönjakoon ja perintöverotukseen

- Sukupolven ylitys
- Perinnön hajauttaminen
  - esim. lapset, lapsenlapset ja puoliso
  - Verovapaiden rajojen hyödyntäminen
- Hallintaoikeusvähennyksen hyödyntäminen
- Ennakkoperintöolettaman kumoaminen aikaisemmista lahjoituksista
  - Lahjaa ei huomioida perinnönjaossa eikä perintöverotuksessa
- Huom! Hajautuksen tai yhteisomistuksen ongelmat, jos perilliset ja käyttöoikeuden saaja eivät tule keskenään toimeen – huomioi myös muut kuin verointressit

Omistusoikeustestamentti

- Omistusoikeustestamentissa omaisuus määrätään testamentin saajan omistukseen.
  - Täysi määräysvalta
    - ➔ Testamentissa voidaan asettaa omaisuus jonkun rajoitettuun omistukseen siten, että omaisuudelle on myös määrätty toissijainen saaja.

Esimerkki: Veikko voi testamentissaan määrätä, että hänen kuolemansa jälkeen hänen omaisuutensa menee Maijalle ja Maijan kuoltua Maijan tyttärelle Liisalle.

- Perintöverot

Hallintaoikeustestamentti

- Hallintaoikeustestamentissa omistusoikeus menee testamentissa määrätylle henkilölle tai laissa säädetyn perimysjärjestyksen mukaiselle perilliselle.
  - > oikeus hallita ja saada tuotto kaikkeen tai tiettyyn omaisuuteen.
- Hallintaoikeuden saanut voi käyttää omaisuutta omana elinaikanaan haluamallaan tavalla, mutta hän ei saa luovuttaa omaisuutta eteenpäin
- Kuluvastuun jakautuminen haltijan ja omistajan kesken
- Ei perintöveroa
  - Perintöveron maksavat omistusoikeuden saajat
- Hallintaoikeusvähennys pienentää omistusoikeuden saajien perintöveroa
  - lasketaan perustuen hallintaoikeuden saajan ikään, omaisuuden arvoon ja tuottoprosenttiin.
  - Mitä nuorempi hallintaoikeuden saaja, sitä suurempi vähennys
- Ennenaikaisella luopumisella seurauksia
- voi olla raskas perillisille jos leski nuori

Keskinäinen testamentti

- Yleisin aviopuolisoiden välillä käytetyistä testamenteista on keskinäinen testamentti, jolla he testamenttaavat omaisuutensa toisilleen.
  - Omistus- ja/tai hallintaoikeudella
  - Ei ole pakko valita etukäteen
- Tällöin toisen puolison kuollessa eloonjäänyt puoliso saa koko omaisuuden ja lapset saavat omansa hänen kuollessaan.
- Oikeus suorittaa lakiosa rahana, jos rintaperilliset vaativat
- Voi käyttää myös muissa ihmissuhteissa
- HUOM! Avopuoliso ei peri joten silloin kannatta aina harkita testamenttia sillä avoleskellä ei ole oikeutta yhteiseen asuntoon ellei se ole avolesken nimissä

Omistus- vai hallintaoikeus testamentti?

- Omistusoikeus
  - täysi omistusoikeus, jollei lakiosavaatimuksia
  - perintöverovelvollisuus leskelle
  - > puoliso vähennys **90.000€ + 19.999€**
  - mahdollisuus ottaa vastaan hallintaoikeutena
- Hallintaoikeus
  - perintöverovelvollisuus perillisille
  - verotuksellisesti edullinen
  - voi olla raskas perillisille jos leski nuori